

СИЛЛАБУС
2025-2026 оқу жылының көктемгі семестрі
6B04205 Құқықтану, 6B04202 Мемлекеттік қызмет білім беру бағдарламалары

Пәннің ID және атауы	Білім алушының өзіндік жұмысын (СӨЖ)	Кредиттер саны			Кредит-тердің жалпы саны	Оқытушының жетекшілігімен білім алушының өзіндік жұмысы (СОӨЖ)	
		Дәрістер (Д)	Семинар сабақтар (СС)	Зерт. сабақтар (ЗС)			
85524 Экологиялық құқық	5	1,7	3,3	-	5	6	
ПӘН ТУРАЛЫ АКАДЕМИЯЛЫҚ АҚПАРАТ							
Оқыту түрі	Циклы, компоненті	Дәріс түрлері	Семинар сабақтарының түрлері		Қорытынды бақылаудың түрі мен платформасы		
Оффлайн	Б, ЖОК	Классикалық шолу, аналитикалық дәріс	логикалық тапсырмалар, пікірталас, сөзжұмбақтар құрастыру, тест-сұрақтар		Univer АЖ тест		
Дәріскер (лер)	Рашева Гульнур Койшыновна						
e-mail:	Gulnur.Rasheva@kaznu.edu.kz						
Телефоны:	87022533893						
Ассистент (тер)	Бектұрсын Рахат Талғатұлы						
e-mail:	Rakhat.Bektursyn@kaznu.edu.kz						
Телефоны:	87076026460						
Ассистент (тер)	Құрманжан Мағжан Сәбитұлы						
e-mail:	Magzhan.Kurmanzhan@kaznu.edu.kz						
Телефоны:	87020079933						
ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ПРЕЗЕНТАЦИЯСЫ							
Пәннің мақсаты	Оқытудан күтілетін нәтижелер (ОН)*			ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)			
экологиялық құқықтың ерекшеліктерін талдау қабілетін; қоршаған ортаны қорғау және қорғау саласында экологиялық құқық нормаларын қолдану қабілетін қалыптастыру. Оқытылатын болады: экологиялық заңнаманы дамыту саласындағы қазіргі заманғы тәсілдер, экологиялық құқықтық қатынастарды реттеу ерекшеліктері, қоршаған ортаны қорғау және табиғи ресурстарды пайдалану саласындағы нормативтік-құқықтық негіздер	1. Нарықтық қатынастар жағдайындағы Қазақстандағы экологиялық заңнамасының қалыптасуы мен дамуын зерттеп оқу			Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау құқығының негізгі түсініктері, пәні, реттеу әдістерімен қайнар көздерімен танысуы			
				Салалық, құқықтық және арнайы ғылымдар мен нормативтік құқықтық Актілердің мазмұнын ашуы, фактілерді пікірлерден ажыратуы			
	2. Қазақстанның қолданыстағы экологиялық заңнамасы бойынша қоршаған ортаны қорғау тәртібі мен шарттарымен танысу			Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау құқықтық қатынастары бойынша білім негізінде кәсіби қызметті жүзеге асыру әдістерін меңгеруі			
				Құқықтық фактілерді және олармен байланысты туындайтын құқықтық қатынастарды талдауы			
	3. Қазақстан Республикасын қоршаған ортаның жекелеген объектілерінің құқықтық мәртебесін қарастыру			Қазақстан Республикасының қоршаған ортаның жекелеген объектілерінің құқықтық мәртебесі туралы ақпаратты толығымен игеруі			
				Қоршаған ортаның жекелеген объектілерінің ерекшеліктері мен артықшылықтарын толық меңгеруі			
	4. Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау құқықтық қатынастарын мемлекеттік реттеу механизмін қарастыру			Қазақстан Республикасы қоршаған ортаны қорғау құқықтық қатынастарын мемлекеттік реттеу ерекшеліктерін меңгеруі			

		Қоршаған ортаны қорғау құқықтық қатынастарын мемлекеттік реттеудің жекелеген функцияларын пәні бойынша ажырата білуі
	5. Қоршаған ортаны қорғау құқықтық қатынастарын мемлекеттік реттеуді жүзеге асыратын билік органдарының құзіреттерін саралау, өзара ара қатынастарын ажырата білу	Осы курсты оқу кезінде алынған білімді тәжірибелік жұмыста қолдану дағдысын үйрену. Қоршаған ортаны қорғау құқықтық қатынастарын мемлекеттік реттеу саласындағы тетіктерді игеруі
Пререквизиттер	Конституциялық құқық	
Постреквизиттер	Жер құқығы, Су құқығы	
Оқу ресурстары	Әдебиет: 1. Негізгі: 1. Бекишева С.Д. Экологическое право Республики Казахстан: учебное пособие. – Караганда: Арко, 2009. – 472 с. 2. Айғаринова Г.Т. Джангабулова А.К. Қазақстан Республикасының экологиялық құқығы: оқу құралы / Г.Т. Айғаринова, А.К. Джангабулова А.К. . – Алматы: Қазақ университеті, 2018. – 448 б. 3. Айғаринова Г.Т. Қазақстан Республикасының Экологиялық құқығы. Сызба түрінде Алматы, Қазақ университеті баспасы. 2020 жыл 4. «Қазақстан Республикасының Экология Кодексі» Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 2 қаңтардағы № 400-VI Кодексі (2025.13.08. берілген өзгерістер мен толықтыруларымен) 2. Қосымша: 4. Стамкулов А.С., Стамкулова Г.А. Земельное право Республики Казахстан. – А., 2005. 5. Л.Қ. Еркінбаева, Г.Т. Айғаринова: Қазақстан Республикасының жер құқығы. Оқу құралы. Жалпы және ерекше бөлім. Алматы «Жеті Жарғы» 2010 жыл Интернет-ресурстар http://elibrary.kaznukz/ru https://online.zakon.kz/ https://adilet.zan.kz/kaz/	

Пәннің академиялық саясаты	Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен айқындалады. Құжаттар Univer ИЖ басты бетінде қолжетімді. Ғылым мен білімнің интеграциясы. Студенттердің, магистранттардың және докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабақтар, зертханалық сабақтар тақырыбында, силлабустарда көрініс табатын және оқу сабақтары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОСӨЖ, СӨЖ тапсырмаларына біріктіреді. Сабаққа қатысуы. Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі. Академиялық адалдық. Практикалық/зертханалық сабақтар, СӨЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа «Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі» тәрізді құжаттармен регламенттеледі. Инклюзивті білім берудің негізгі принциптері. Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нәсілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. қарамастан, оқытушы тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан қолдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының қолдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден гөрі не істей алатындығы болып табылады. Өртүрлілік өмірдің барлық жақтарын күшейтеді. Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон <u>87022533893</u>, <u>gulnura.rasheva89@gmail.com</u>, <u>https://us04web.zoom.us/j/77053453571?pwd=rC2PIPTvXpERzxMakilRbgHuA5oV4B.1</u>, <u>https://teams.microsoft.com/l/meetup-join/19%3ameeting_OTdmZWVIMzEtZTNhYi00ZDJmLWFmNmUtNzg2ZDc5MTg3YTNm%40thead.v2/0?context=%7b%22Tid%22%3a%22b0ab71a5-75b1-4d65-81f7-f479b4978d7b%22%2c%22Oid%22%3a%22ccf5cbec-bd61-4fa7-bedd-aa16eed5e428%22%7d</u> МООС интеграциясы (massive openlline course). МООС-тың пәнге интеграциялануы жағдайында барлық білім алушылар МООС-қа тіркелуі қажет. МООС модульдерінің өту мерзімі пәнді оқу кестесіне сәйкес қатаң сақталуы керек.
--	---

			Назар салыңыз! Әр тапсырманың мерзімі пәннің мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген, сондай-ақ МООС -та көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.													
БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ																
Оқу жетістіктерін есептеудің баллдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі				Бағалау әдістері												
Баға	Баллдардың сандық баламасы	% мәндегі баллдар	Дәстүрлі жүйелегі баға	Критериалды бағалау – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың нақты қол жеткізілген нәтижелерін оқытудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық процесі. Формативті және жиынтық бағалауға негізделген. Формативті бағалау – күнделікті оқу қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, қиындықтарды анықтауға, ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге көмектесуге, оқытушының білім беру процесін уақтылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабақтар (пікірталастар, викториналар, жарыссөздер, дөңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядағы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады. Жиынтық бағалау – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. СӨЖ орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен арақатынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдегі пәнді меңгеру деңгейін анықтауға және тіркеуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері бағаланады.												
A	4,0	95-100	Өте жақсы													
A-	3,67	90-94														
B+	3,33	85-89	Жақсы													
B	3,0	80-84														
B-	2,67	75-79														
C+	2,33	70-74														
C	2,0	65-69														
D+	1,33	55-59	Қанағаттанарлық													
D	1,0	50-54														
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз													
F	0	0-24														
				<table><tr><td>Формативті және жиынтық бағалау</td><td>% мәндегі баллдар</td></tr><tr><td>Дәрістердегі белсенділік</td><td>0</td></tr><tr><td>Практикалық сабақтарда жұмыс істеуі</td><td>30</td></tr><tr><td>Өзіндік жұмысы</td><td>30</td></tr><tr><td>Қорытынды бақылау (емтихан)</td><td>40</td></tr><tr><td>ЖИЫНТЫҒЫ</td><td>100</td></tr></table>	Формативті және жиынтық бағалау	% мәндегі баллдар	Дәрістердегі белсенділік	0	Практикалық сабақтарда жұмыс істеуі	30	Өзіндік жұмысы	30	Қорытынды бақылау (емтихан)	40	ЖИЫНТЫҒЫ	100
Формативті және жиынтық бағалау	% мәндегі баллдар															
Дәрістердегі белсенділік	0															
Практикалық сабақтарда жұмыс істеуі	30															
Өзіндік жұмысы	30															
Қорытынды бақылау (емтихан)	40															
ЖИЫНТЫҒЫ	100															
Оқу курсының мазмұнын іске асыру күнтізбесі (кестесі). Оқытудың және білім берудің әдістері.																
Аптасы	Тақырып атауы			Сағат саны	Макс. балл											
МОДУЛЬ 1 Экологиялық құқықтың жалпы сипаттамасы																
1	Д 1. Экологиялық құқықтың түсінігі, пәні және жүйесі. Экологиялық құқықтық қатынастар			1	6											
	СС 1. Мемлекеттің экологиялық функциясы. Қоршаған табиғи орта құқық объектісі ретінде.			2												
2	Д 2. Экологиялық құқықтың даму тарихы және қайнар көздері.			1	6											
	СЗ 2. Экологиялық құқықтың пайда болуы, өркендеуі және болашағы. Табиғат қорғау және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану туралы республикалық заңдылықтардың негізгі даму кезеңдері.			2												
3	Д 3. Табиғат объектілеріне меншік құқығы.			1	6											
	СС 3. Табиғат объектілеріне мемлекеттік және жеке меншік құқығының түсінігі және жалпы сипаттамасы.			2												

	СӨЖ 1. СӨЖ 1 орындау бойынша кеңестер		
4	Д 4. Табиғатты пайдалану құқығы.	1	
	СС 4. Табиғат пайдалану құқығының түрлері, объектілері және субъектілері. Табиғатты жалпы және арнайы пайдалану.	2	6
	СӨЖ 1. Тақырып: 02 қаңтар 2021 жылы қабылданған Қазақстан Республикасының экологиялық кодексі, жалпы сипаттамасы. Нысаны ауызша талдау. Өткізілетін уақыты – 2, 3 апта		25
5	Д 5. Табиғат пайдалану мен қоршаған ортаны қорғауды мемлекеттік құқықтық реттеу тетігі	1	
	СС 5. Табиғат пайдалану мен қоршаған ортаны қорғау саласындағы мемлекеттік басқарудың түсінігі мен қызметі.	2	6
МОДУЛЬ 2 Қоршаған ортаны қорғау қатынастарын мемлекеттік реттеу			
6	Д 6. Табиғат пайдалану мен қоршаған ортаны қорғау саласындағы мемлекеттік құқықтық басқару	1	
	СС 6. Табиғи ресурстардың мемлекеттік есебі мен мемлекеттік кадастрлары.	2	6
	СӨЖ 2. СӨЖ 2 орындау бойынша кеңестер		
7	Д 7. Экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз етудің жалпы сипаттамасы мен түсінігі.	1	
	СС 7. Экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз етудің қоршаған ортаны қорғаудағы орны	2	7
	СӨЖ 2. Қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы мемлекеттік реттеу және басқару. Нысаны: топтағы жұмыс, екі немесе үш студентпен топтасып, мемлекеттік реттеу және басқару функциясын тандап, сол тақырып бойынша презентация және реферат дайындап, қорғау.		25
8	Д 8. Қоршаған ортаны қорғау және табиғатты пайдалануды экономикалық реттеу	1	
	СС 8. Табиғат пайдалану мен қоршаған ортаны қорғаудың экономикалық тетігінің түсінігі мен құрамдас элементтері.	2	7
Аралық бақылау 1			100
9	Д 9. Экологиялық заңдарды бұзғаны үшін құқықтық жауапкершілік	1	
	СС 9. Экологиялық заңдарды бұзғаны үшін құқықтық жауапкершіліктің жалпы сипаттамасы. Экологиялық құқық бұзушылықтың түсінігі мен құрылымы.	2	7
	СӨЖ 3. "ҚР Президенті Жолдауындағы экологиялық саясат" дөңгелек үстел		
10	Д 10. Жердің экологиялық-құқықтық режимі және оларды қорғау	1	
	СС 10. Жерді қорғаудың мақсаттары мен міндеттері. Жерді пайдалану мен қорғауды мемлекеттік бақылау.	2	7
	СӨЖ 4. СӨЖ 3 орындау бойынша кеңестер		
МОДУЛЬ 3 Қоршаған ортаның жекелеген объектілерінің құқықтық жағдайы			
11	Д 11. Жер қойнауының экологиялық-құқықтық режимі және оларды қорғау	1	
	СС 11. Жер қойнауының, пайдалы қазбалардың құқықтық жағдайының түсінігі мен жалпы сипаттамасы.	2	7
	СӨЖ 3. Қазақстандағы тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізу барысында «Құрлықтың экожүйесін сақтаудың құқықтық негіздері». «Теңіздегі экожүйені сақтаудың құқықтық негіздері». «Климаттың өзгеруімен күрестің құқықтық негіздері». «Таза су және халықтың санитарлық жағдайын құқықтық реттеу». Тақырыптарының біріне реферат жазу және қорғау		25
12	Д 12. Судың экологиялық-құқықтық режимі және оларды қорғау . Таза суға құқық. Орманның экологиялық-құқықтық режимі және оларды қорғау.	1	
	СС 12. Қазақстан Республикасы су қорының түсінігі мен құрамы және оның жеке бөліктерінің құқықтық режимі.	2	7
13	Д 13. Жануарлар дүниесінің экологиялық-құқықтық режимі және оларды қорғау.	1	
	СЗ 13. Жануарлар дүниесін ұтымды пайдалану мен қорғауды қамтамасыз ететін мемлекеттік құқықтық механизмі.	2	7
	СӨЖ 5. СӨЖ 4 орындау бойынша кеңестер		
14	Д 14. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды құқықтық реттеу.	1	
	СС 14. Ерекше қорғалатын табиғи объектілерінің түсінігі және құрамы. Қызыл Кітап және айналадағы табиғи ортаны қорғаудағы маңызы.	2	7
	СӨЖ 4. Қоршаған ортаға келтірілген залалдың орнын толтыру, практикалық нысанда жағдаяттық есептерді шешу. Экологиялық құқық бұзушылық мәселелері бойынша сот процесін дайындау.		25

**ЖИЫНТЫҚ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ
ОҚУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ**

«02 қаңтар 2021 жылы қабылданған Қазақстан Республикасының экологиялық кодексі, жалпы сипаттамасы» тапсырмасы (АБ 100%-ның 25%)

Критерий	«Өте жақсы» 20-25 %	«Жақсы» 15-20%	«Қанағаттанарлық» 10-15%	«Қанағаттанарлықсыз» 0-10%
Экологиялық заңнаманың тұжырымдамаларын түсінуі	Экологиялық заңнаманың тұжырымдамаларын терең түсіну. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды (дәйексөздер) беріледі.	Экологиялық заңнаманың тұжырымдамаларын түсіну. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Экологиялық заңнаманың тұжырымдамаларын шектеулі түсіну. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Экологиялық заңнаманың тұжырымдамаларын үстірт түсіну/ түсінбеушілік. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) берілмейді.
Экологиялық заңнаманың негізгі мәселелерін ұғынуы	Қазақстан Республикасындағы экологиялық құқығы саласындағы заңнамаларды салыстыруды жақсы байланыстырады. Аргументтерді эмпирикалық зерттеудің дәлелдерімен тамаша негіздеу (мысалы, салыстырмалы құқықтық немесе статистикалық талдау негізінде).	Қазақстан Республикасындағы экологиялық құқығы саласындағы заңнамаларды салыстыруды байланыстырады. Аргументтерді эмпирикалық зерттеудің дәлелдерімен күшейтеді.	Қазақстан Республикасындағы экологиялық құқығы саласындағы заңнамаларды салыстыруда байланысы шектеулі. Эмпирикалық зерттеулердің дәлелдерін шектеулі қолдану.	Қазақстан Республикасындағы экологиялық құқығы саласындағы заңнамаларды салыстыруда байланысы шамалы немесе жоқ. Эмпирикалық зерттеулерді аз немесе мүлдем қолданбайды.
Саясат ұсынысы немесе практикалық ұсынымдар / ұсыныстар	Қазақстанда экологиялық заңнама дамыту саласында ұсыныстар ұсынады	Қазақстанда экологиялық заңнаманы жетілдіру бойынша кейбір саяси және/немесе практикалық ұсынымдарды және ұсыныстарды ұсынады	ҚР экологиялық заңнамасы бойынша шектеулі саясат және практикалық ұсынымдар. Ұсынымдар маңыздылау емес, мұқият талдауға негізделмеген және таяз.	ҚР экологиялық заңнамасы бойынша практикалық ұсынымдар аз немесе мүлдем жоқ немесе өте төмен сападағы ұсынымдар.
Жазу, APA style	Жазу айқындықты, нақтылықты және дұрыстығын көрсетеді. APA style-ды қатаң ұстанады.	Жазу айқындықты, нақтылықты және дұрыстығын көрсетеді. Негізінен APA style-ды ұстанады.	Жазуда кейбір негізгі қателер бар және анықтықты жақсарту қажет. APA style-ды ұстануда қателіктер бар.	Жазғаны түсініксіз, мазмұнына ілесу қиын. APA style-ды ұстануда көптеген қателіктер бар.

«Қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы мемлекеттік реттеу және басқару» жазбаша тапсырмасы (АБ 100%-ның 25%)

Критерий	«Өте жақсы» 20-25 %	«Жақсы» 15-20%	«Қанағаттанарлық» 10-15%	«Қанағаттанарлықсыз» 0-10%
Қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы мемлекеттік реттеу және басқару саласындағы құқықтық қатынастардың теориялары мен тұжырымдамаларын түсінугі	Қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы мемлекеттік реттеу және басқару саласындағы құқықтық қатынастардың теорияларды, тұжырымдамаларды терең түсіну. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы мемлекеттік реттеу және басқару саласындағы құқықтық қатынастардың теориялары мен тұжырымдамаларын түсінуі. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы мемлекеттік реттеу және басқару саласындағы құқықтық қатынастардың теориялары мен тұжырымдамаларын шектеулі түсінугі. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы мемлекеттік реттеу және басқару саласындағы құқықтық қатынастардың теориялары мен тұжырымдамаларын үстірт түсінугі / түсінбеушілік. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) берілмейді.
Қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы мемлекеттік реттеу және басқару саласындағы құқықтық қатынастардың негізгі мәселелерін ұғынуы	Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы заңнамаларды салыстыруды жақсы байланыстырады. Аргументтерді эмпирикалық зерттеудің дәлелдерімен тамаша негіздеу (мысалы, салыстырмалы құқықтық немесе статистикалық талдау негізінде).	Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы заңнамаларды салыстыруды байланыстырады. Аргументтерді эмпирикалық зерттеудің дәлелдерімен күшейтеді.	Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы заңнамаларды салыстыруда байланысы шектеулі. Эмпирикалық зерттеулердің дәлелдерін шектеулі қолдану.	Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы заңнаманы салыстыруда байланысы шамалы немесе жоқ. Эмпирикалық зерттеулерді аз немесе мүлдем қолданбайды.
Саясат ұсынысы немесе практикалық ұсынымдар / ұсыныстар	Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы заңнамаларды дамыту саласында ұсыныстар ұсынады	Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы заңнамаларды жетілдіру бойынша кейбір саяси және/немесе практикалық ұсынымдарды және ұсыныстарды ұсынады	Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы заңнамаларды дамыту бойынша шектеулі саясат және практикалық ұсынымдар. Ұсынымдар маңыздылау емес, мұқият талдауға негізделмеген және таяз.	Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалану саласындағы заңнамаларды дамыту бойынша саясат пен практикалық ұсынымдар аз немесе мүлдем жоқ немесе өте төмен сападағы ұсынымдар.
Жазу, APA style	Жазу айқындықты, нақтылықты және дұрыстығын көрсетеді. APA style-ды қатаң ұстанады.	Жазу айқындықты, нақтылықты және дұрыстығын көрсетеді. Негізінен APA style-ды ұстанады.	Жазуда кейбір негізгі қателер бар және анықтықты жақсарту қажет. APA style-ды ұстануда қателіктер бар.	Жазғаны түсініксіз, мазмұнына ілесу қиын. APA style-ды ұстануда көптеген қателіктер бар.

Қазақстандағы тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізу барысында «Құрлықтың экожүйесін сақтаудың құқықтық негіздері», «Теңіздегі экожүйені сақтаудың құқықтық негіздері», «Климаттың өзгеруімен күрестің құқықтық негіздері», «Таза су және халықтық санитарлық жағдайын құқықтық реттеу» тақырыптарының біріне реферат жазу және қорғау» жазбаша тапсырмасы (АБ 100%-ның 25%)

Критерий	«Өте жақсы» 20-25 %	«Жақсы» 15-20%	«Қанағаттанарлық» 10-15%	«Қанағаттанарлықсыз» 0-10%
Қазақстандағы тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізу теориялары мен тұжырымдамаларын түсінуі	Қазақстандағы тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізу туралы теорияларды, тұжырымдамаларды терең түсіну. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Қазақстандағы тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізу туралы теориялары мен тұжырымдамаларды түсіну. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Қазақстандағы тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізу туралы теориялары мен тұжырымдамаларды шектеулі түсіну. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Қазақстандағы тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізу туралы теориялары мен тұжырымдамаларды үстірт түсіну / түсінбеушілік. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) берілмейді.
Жер құқығы мен құқықтық қатынастардың негізгі мәселелерін ұғынуы	Қазақстандағы тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізу саласындағы заңнамаларды салыстыруды жақсы байланыстырады. Аргументтерді эмпирикалық зерттеудің дәлелдерімен тамаша негіздеу (мысалы, салыстырмалы құқықтық немесе статистикалық талдау негізінде).	Қазақстандағы тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізу саласындағы заңнамаларды салыстыруды байланыстырады. Аргументтерді эмпирикалық зерттеудің дәлелдерімен күшейтеді.	Қазақстан Республикасындағы жер құқығы саласындағы заңнамаларды салыстыруда байланысы шектеулі. Эмпирикалық зерттеулердің дәлелдерін шектеулі қолдану.	Қазақстан Республикасындағы жер құқығы саласындағы заңнаманы салыстыруда байланысы шамалы немесе жоқ. Эмпирикалық зерттеулерді аз немесе мүлдем қолданбайды.
Саясат ұсынысы немесе практикалық ұсынымдар / ұсыныстар	Қазақстандағы тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізу саласындағы заңнамаларды жетілдіру бойынша практикалық, теориялық ұсыныстар ұсынады	Қазақстандағы тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізу саласындағы заңнамаларды жетілдіру бойынша кейбір саяси және/немесе практикалық ұсынымдарды және ұсыныстарды ұсынады	Қазақстандағы тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізу саласындағы заңнамаларды жетілдіру бойынша жер қатынастарын мемлекеттік реттеу бойынша шектеулі саясат және практикалық ұсынымдар. Ұсынымдар маңыздылау емес, мұқият талдауға негізделмеген және таяз.	Қазақстандағы тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізу саласындағы заңнамаларды жетілдіру бойынша Саясат пен практикалық ұсынымдар аз немесе мүлдем жоқ немесе өте төмен сападағы ұсынымдар.
Жазу, APA style	Жазу айқындықты, нақтылықты және дұрыстығын көрсетеді. APA style-ды қатаң ұстанады.	Жазу айқындықты, нақтылықты және дұрыстығын көрсетеді Негізінен APA style-ды ұстанады.	Жазуда кейбір негізгі қателер бар және анықтықты жақсарту қажет. APA style-ды ұстануда қателіктер бар.	Жазғаны түсініксіз, мазмұнына ілесу қиын. APA style-ды ұстануда көптеген қателіктер бар.

Қоршаған ортаға келтірілген залалдың орнын толтыру, практикалық нысанда жағдаяттық есептерді шешу. Экологиялық құқық бұзушылық мәселелері бойынша сот процесін дайындау тапсырмасы (АБ 100%-ның 25%)

Критерий	«Өте жақсы» 20-25 %	«Жақсы» 15-20%	«Қанағаттанарлық» 10-15%	«Қанағаттанарлықсыз» 0-10%
Қоршаған ортаға келтірілген залалдың орнын толтыру теориялары мен тұжырымдамаларын түсінуі	Қоршаған ортаға келтірілген залалдың орнын толтыру туралы теорияларды, тұжырымдамаларды терең түсіну. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Қоршаған ортаға келтірілген залалдың орнын толтыру туралы теориялары мен тұжырымдамаларды түсіну Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Қоршаған ортаға келтірілген залалдың орнын толтыру туралы теориялар мен тұжырымдамаларды шектеулі түсіну Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Қоршаған ортаға келтірілген залалдың орнын толтыру туралы теорияларды, тұжырымдамаларды үстірт түсіну / түсінбеушілік. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) берілмейді.
Қоршаған ортаға келтірілген залалдың орнын толтыру негізгі мәселелерін ұғынуы	Қоршаған ортаға келтірілген залалдың орнын толтыру саласындағы заңнамаларды салыстыруды жақсы байланыстырады. Аргументтерді эмпирикалық зерттеудің дәлелдерімен тамаша негіздеу (мысалы, салыстырмалы құқықтық).	Қоршаған ортаға келтірілген залалдың орнын толтыру саласындағы заңнамаларды салыстыруды байланыстырады. Аргументтерді эмпирикалық зерттеудің дәлелдерімен күшейтеді.	Қоршаған ортаға келтірілген залалдың орнын толтыру саласындағы заңнамаларды салыстыруда байланысы шектеулі. Эмпирикалық зерттеулердің дәлелдерін шектеулі қолдану.	Қоршаған ортаға келтірілген залалдың орнын толтыру саласындағы заңнамаларды салыстыруда байланысы шамалы немесе жоқ. Эмпирикалық зерттеулерді аз немесе мүлдем қолданбайды.
Саясат ұсынысы немесе практикалық ұсынымдар / ұсыныстар	Қоршаған ортаға келтірілген залалдың орнын толтыру саласындағы заңнамаға ұсыныстар ұсынады	Қоршаған ортаға келтірілген залалдың орнын толтыру саласындағы заңнаманы жетілдіру бойынша кейбір саяси және/немесе практикалық ұсынымдарды және ұсыныстарды ұсынады	Қоршаған ортаға келтірілген залалдың орнын толтыру саласындағы заңнаманы жетілдіру бойынша шектеулі саясат және практикалық ұсынымдар. Ұсынымдар маңыздылау емес, мұқият талдауға негізделмеген және таяз.	Қоршаған ортаға келтірілген залалдың орнын толтыру саласындағы заңнаманы жетілдіру бойынша практикалық ұсынымдар аз немесе мүлдем жоқ немесе өте төмен сападағы ұсынымдар.
Жазу, APA style	Жазу айқындықты, нақтылықты және дұрыстығын көрсетеді. APA style-ды қатаң ұстанады.	Жазу айқындықты, нақтылықты және дұрыстығын көрсетеді Негізінен APA style-ды ұстанады.	Жазуда кейбір негізгі қателер бар және анықтықты жақсарту қажет. APA style-ды ұстануда қателіктер бар.	Жазғаны түсініксіз, мазмұнына ілесу қиын. APA style-ды ұстануда көптеген қателіктер бар.

